

Estelle Girard
EOI Figueres
Coordinadora de Pla Estratègic
egirard@xtec.cat

Maria Josep Porta de Lafuente
EOI Figueres
Coordinadora de Qualitat
mporta12@xtec.cat

Cap a una comprensió oral significativa. De la serendipitat a Sherlock Holmes: per què i com dur a terme una pràctica conscient de les estratègies?

Un diagnòstic.

Aquest article proposa un ús sistemàtic de les estratègies per a superar dificultats relacionades amb la comprensió oral d'una llengua estrangera.

Aquestes dificultats les percep, per una banda, l'alumnat: el sentiment descoratjador de no avançar, la solitud davant d'un repte inabastable, l'excés d'informacions, la barrera d'un contínuum fonètic difícil de descodificar, el bloqueig psicològic davant la falta de comprensió o la sensació de sordesa fonètica. I de l'altra, el professorat: amb la manca d'una seqüenciació lògica d'una activitat a una altra, la dificultat de proposar una estructura de progressió a l'alumnat, la manca de coherència entre les activitats i els objectius generals d'aprenentatge, la dificultat de triar documents rellevants o el repte d'evidenciar els progressos dels alumnes.

Pensem que aquestes dificultats rauen en part en la manca d'una metodologia concreta que integri els nombrosos avenços en la literatura científica. És per això que hem intentat definir uns objectius, conceptes i eines de treball que permetin establir un pont entre la teoria sobre la comprensió oral i la pràctica a classe. Aquest projecte, iniciat dins el marc d'un grup de treball amb altres professores d'EOI de Catalunya i aprofundit per les autores, s'ha fixat com a objectiu la concreció d'una comprensió oral « significativa », és a dir seguint un

procés de millora, progressió i avaluació, articulats en tres eixos : autonomia de l'alumnat, avaluació significativa i treball per tasques.

En lloc d'intentar explicar aquest procés en la seva globalitat, hem volgut, en aquest taller, centrar-nos en el concepte clau que fonamenta tot el procés, l'ús de les estratègies.

Per què les estratègies?

Per justificar el nostre plantejament, podem referir-nos a dues il·lustracions : una explicació acadèmica i un model « inspirador ».

L'explicació acadèmica (el marc teòric)

Començarem per l'explicació de caire més acadèmica, basada en la recerca en didàctica de llengües estrangeres des de mitjans dels anys 70. Rubin i Stern¹, Cohen i Macaro² i en l'actualitat Rebecca Oxford han explicat i demostrat com les estratègies conscients fan que l'aprenentatge sigui més profund, més productiu i més durador. Des de la nostra perspectiva les estratègies són també eines primordials per bastir aprenents autònoms. En el cas de la comprensió oral en relació a les altres destreses encara són més necessàries a causa de la seva universalitat (la matèria prima, el missatge, es presenta sense cap filtre) i la manca de control/regulació que l'alumnat té a l'hora d'enfrontar-s'hi pel seu caràcter fugisser.

Per què proposem un ús sistemàtic de les estratègies en la comprensió oral?

¹ Rubin, J. (1975). What the 'good language learner' can teach us. TESOL Quarterly, 9(1), 41-51

Stern, H.H. (1975) What can we learn from the good language learner? Canadian Modern Language Review, 34, 304-318

² Cohen, Andrew D. Macaro, Ernesto. Language learner strategies : thirty years of research and practice. Oxford ;. Oxford University Press "Les estratègies no només afavoreixen l'adquisició de coneixement sinó que alhora fan que l'aprenentatge sigui més profund, més productiu i més durador".

Pensem que aquesta especificitat exigeix que les estratègies siguin treballades de manera conscient, reflexiva i sistemàtica. Efectivament, tal i com O'Malley i Uhl Chamot han constatat ³ els enfocaments instruccionals (aquells que ens centren en l'*input* del professorat) disminueixen les oportunitats d'èxit de l'alumnat i l'impedeixen aconseguir el control independent del seu procés d'aprenentatge. Per tant, recomanen un enfocament estratègic que faciliti eines a l'alumnat/oient poc efectiu per esdevenir un agent independent i efectiu. Han comprovat que l'alumnat efectiu utilitza més estratègies i de manera més apropiada. I és per això que defensem que, només mitjançant un treball estructurat i pausat que posi l'alumnat en el centre del procés, aquest alumnat assolirà i integrarà les estratègies en el seu aprenentatge.

Cal que, com va fer Newton, arribem més lluny tot viatjant sobre espatlles de gegants. I un dels gegants que ens ha permès validar la nostra proposta és Anderson⁴ i la seva teoria del processament cognitiu de la informació. Aquesta teoria, que té els seus orígens en la tradició de la psicologia als Estats Units, parteix de la premissa que els humans processem la informació que rebem més que no pas responem a estímuls. Aquesta teoria fou aplicada a l'aprenentatge de segones llengües per O'Malley i Uhl Chamot. El seu objectiu principal és transformar el coneixement declaratiu, conscient i fruit d'un esforç, en coneixement procedural, inconscient i automatitzat.

El coneixement declaratiu o informació estàtica i factual, inclou definicions, normes, ordre d'esdeveniments, fets; allò que podem expressar verbalment. El coneixement procedural o informació dinàmica, que es va adquirint gradualment, es reflecteix en el que s'anomena sistema productiu en el qual una condició "Si..." esdevé una acció "Llavors...."

Abans d'entrar en el procés, l'alumnat arriba amb hàbits inconscients, i ens

³ O'Malley, J. Michael i Uhl Chamot, Anna (1990) Learning Strategies in Second Language Acquisition Cambridge Applied Linguistics p.133

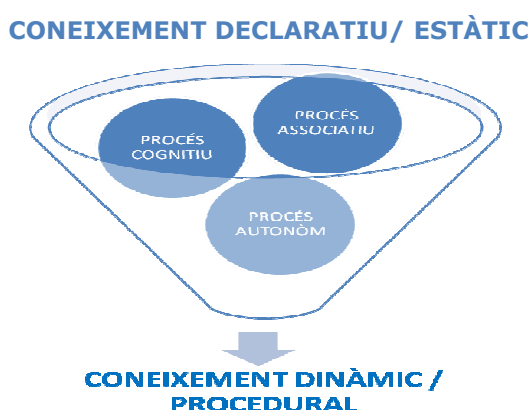
⁴ Anderson, J.R. (1983). The Architecture of Cognition; First published by Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers

proposem convertir aquests hàbits en un coneixement declaratiu, trencant els seus esquemes, per després transformar-lo en coneixement procedural.

Però per quins nivells cal avançar per passar d'un a l'altre?

Tal i com O'Malley i Uhl ⁵recullen, Anderson estableix tres moments: cognitiu, associatiu i autònom.

Una característica d'aquest procés en tres fases és el seu dinamisme; l'alumnat pot estar en una tercera fase per certa informació i a les beceroles del primer estat per a una altra informació.

Durant el moment cognitiu, la instrucció rebuda, l'observació d'un expert actuant i/o l'assaig-error de l'alumnat són cabdals. La informació està organitzada i representada en forma d'esquema que fàcilment es pot oblidar si no s'utilitza.

El pas associatiu es caracteritza per una major destresa, els errors es detecten i s'eliminen, alhora que les connexions entre els diversos elements es reforcen; comença el coneixement procedural. Els aprenents creen marcs mentals, esquemes més rics, més complexos i les associacions es reforcen a partir de la pràctica.

Per últim, en l'estadi autònom, l'actuació esdevé pràcticament automàtica, inconscient i cada cop més acurada. La destresa s'executa sense esforç i

⁵ O'Malley, J.M and Uhl Chamot, A (1990) Learning Strategies in Second Language Acquisition. Cambridge University Press

aparentment sense la participació conscient de la memòria del coneixement declaratiu. Les estratègies es transformen en hàbits inconscients. I és aquesta transformació de les estratègies la que ens indica el camí que segueix l'alumnat. L'ús declaratiu de les estratègies és baix en el cas d'alumnes principiants; els alumnes en un nivell intermedi en fan gran ús i aquells alumnes avançats que han les han treballat, les han integrat i automatit tornen a fer un ús molt baix de les estratègies; són alumnes autònoms.

La nostra proposta pretén deconstruir els hàbits inconscients i rudimentaris per tal de bastir estratègies conscients que, en el seu moment, arribat l'alumnat al coneixement procedural, esdevindran nous hàbits inconscients més eficients, autònoms, perdurables i aplicables a altres fases de l'aprenentatge en què l'alumnat no tingui la guia del professorat.

O'Malley i Uhl fan el paral·lelisme amb la conducció d'un vehicle durant el qual combinem de manera automàtica unes normes de circulació apreses, uns coneixements mecànics i unes tàctiques adquirides; canvi de marxa, avançament, etc., de manera satisfactòria i inconscient tot facilitant la circulació/comunicació.

Al nostre entendre, la pràctica conscient de les estratègies d'aprenentatge ha d'estructurar tant la nostra metodologia com les activitats que duem a terme a l'aula, però, per poder-ho fer, necessitem definir i aprofundir en el concepte d'estratègies aplicades a la comprensió oral?

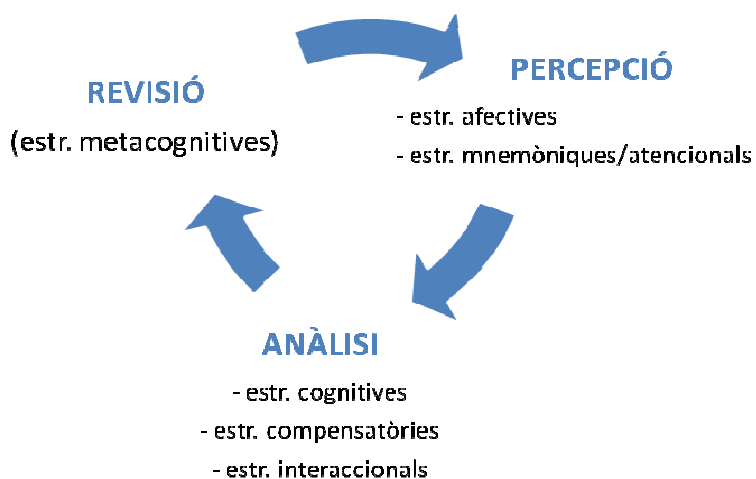
Què entenem per estratègies d'aprenentatge aplicades a la comprensió oral?

Fem nostra la definició d'Oxford i Crookall ⁶: "Passos fets per l'aprenent per afavorir l'adquisició, emmagatzematge i utilització d'informació." Aquestes

⁶ Oxford, R. L., & Crookall, D. (1989). Research on language learning strategies: Methods, findings, and instructional issues. *Modern Language Journal*, 73, 404-19.

estratègies tenen un lloc prominent en els currículums actuals i constitueixen un dels dos elements claus mitjançant els quals s'evidencia el progrés de l'alumnat en un idioma. "El progrés en l'aprenentatge d'una llengua s'evidencia per la capacitat de l'aprenent de dur a terme actes comunicatius i utilitzar estratègies comunicatives" ⁷. Creiem que tant O'Malley com Oxford ⁸ presenten una anàlisi en línia amb aquelles estratègies que propugnen els currículums que s'imparteixen a Catalunya. Utilitzarem la classificació següent: les estratègies metacognitives, cognitives o socioafectives, aportades per O'Malley et al (1985), i les mnemòniques, compensatòries i afectives, que posteriorment afegiren Oxford i Crockall.

En aquest moment hem de buscar com les estratègies poden encaixar en el procés de comprensió oral. Hem adaptat el model cíclic proposat per Anderson i descrit per O'Malley i Uhl Chamot de la comprensió en tres fases: una primera fase de percepció (perceptual processing) que consisteix a copsar elements del document. Una segona fase d'anàlisi (parsing) en què l'alumnat associa elements i els dóna sentit i, finalment, una tercera fase (utilization) que nosaltres adaptem a revisió i en què l'alumnat pot revisar els dubtes i el seu propi procés. L'esquema següent mostra com plasmem les estratègies en aquest cicle.

⁷ Currículum de les Escoles Oficials d'Idiomes de Catalunya, Decret 4/2009. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, DOGC núm.5297 – 15/01/2009

⁸ Oxford, R.L. (2011) Teaching and Researching Language Learning Strategies Pearson

Per tal de dur aquestes estratègies a la pràctica ens hem inspirat en les graelles proposades per Rebecca Oxford. Oxford desglossa les estratègies en tàctiques, unes tècniques individualitzades per a cada circumstància, que hem intentat encabir en un marc més general per a cada estratègia que proposem utilitzar. Finalment també hem inclòs unes propostes d'activitats per a cada tàctica per il·lustrar la nostra idea de manera més clara (vegeu annex). Durant el taller proposem exemples concrets d'aplicació a partir de documents.

El model inspirador

Volem també aprofundir en la segona explicació, més creativa i pròxima per als amants de la literatura que sol ser el professorat d'idiomes. No es tracta només d'uns conceptes abstractes sinó que volem fer referència a una manera de veure les coses i d'observar la realitat. I què millor que la literatura per entendre-ho? Començarem, doncs, aquest recorregut amb un conte persa del segle XIII.⁹

En els temps feliços en què els reis eren filòsofs, hi havia a l'Orient un poderós monarca anomenat Giafer, que regnava al país de Serendip (Ceylan, avui el Sri Lanka). Tenia tres fills molt prometedors i els estimava amb molta tendresa. Els educaren els millors professors i els més il·lustres savis del regne. Quan els professors confirmaren al rei els progressos dels seus alumnes, aquest volgué posar-los a prova. Exigí dels seus fills que el succeïssin, però davant la seva negativa mentre ell fos viu, els expulsà del seu reialme.

Un dia els tres germans trobaren un Africà que havia perdut el seu camell. Començaren llavors a descriure l'animal que mai havien vist : « és borni, li falta una dent, coixeja, va carregat de mel per la banda dreta i porta una dona embarassada ». Davant l'exactitud de la descripció, el cameller els acusà d'haver-li robat el camell i els portà davant la justícia del rei d'aquell territori.

⁹ *Les Pérégrinations des trois fils de Serendip* d'Amir Khosrow Dehlavi 1253-1325, traduït al francès per l'italià Boralde de Verville al 1610 i més tard en la seva versió més coneguda per Louis de Mailly al 1719.

Malgrat haver confessat que tot era inventat, foren empresonats fins que el cameller trobà finalment el camell, cosa que provocà el seu alliberament. Explicaren al rei com havien pogut descriure aquest camell sense haver-lo vist mai: només l'herba a l'esquerra de la pista estava pasturada, cosa que el primogènit va relacionar amb un camell borni de l'ull dret. Uns trossos d'herba mastegada havien caigut de la boca del camell i el segon va interpretar per la seva mida, similar a la d'una dent de camell, que li faltava una dent a l'animal. El rastre d'una pota del camell estava menys marcat, amb la qual cosa el cadet va entendre que coixejava. A la dreta de la pista unes abelles i vespes recollien una substància enganxosa, que els germans van associar amb la mel. Finalment endevinaren la presència d'una dona embarassada gràcies a les empremtes de sandàlies de dona, a l'olor característic de la seva « orina » i a les traces de les mans amb les quals s'havia hagut d'ajudar per ajupir-se, donat el seu pes.

Què ens ensenya aquest conte? Que podem descobrir coses de manera inesperada per accident i sagacitat i veure més enllà de la realitat immediatament percebuda. És exactament la definició que va proposar Howard Walpole pel concepte de «Serendipitat» que acabava d'inventar/encunyar a partir d'aquest conte. La serendipitat rau en un mètode de raonament anomenat « abducció » (el tercer mètode d'inferència a banda de la deducció i de la inducció). Es tracta de produir un coneixement nou mitjançant una hipòtesi que permet donar una nova explicació a un fenomen (aquesta hipòtesi té el seu origen en l'observació d'indicis que el nostre fenomen d'estudi comparteix amb altres fenòmens i que permeten classificar-los tots junts).

Aquest raonament, junt amb la deducció, és justament l'essència de moltes estratègies que volem potenciar entre l'alumnat per millorar la comprensió oral. L'alumnat té capacitats de percepció del missatge oral limitades per les seves mancances lingüístiques. Però, si l'alumnat no entén informacions del document i busca a les palpentes, pot utilitzar la seva sagacitat per interpretar elements que li permetran formular hipòtesis i així apropar-se a la « veritat » del document.

L'ús de la serendipitat en la comprensió oral té una clara condició : tenir sagacitat i saber-la utilitzar. Aquí és on creiem que el professorat de llengües estrangeres podem ajudar el nostre alumnat. I un personatge en el qual ens podem inspirar és el famós detectiu creat per Conan Doyle.

Sherlock : el model en el qual els alumnes s'han d'inspirar (l'art de la classificació d'indicis i la sagacitat).

El genial detectiu creat per Sir Arthur Conan Doyle a finals del segle XIX és una mostra fefaent de, en paraules de Picasso, "la importància que les muses ens trobin treballant". Holmes es caracteritza per l'aplicació del raonament pur a misteris tan descoratjadors i inabastables com la comprensió oral pot ser per al nostre alumnat. A partir de detalls aparentment trivials i combinant una gran capacitat de concentració amb els seus amplis coneixements, tant científics com de les més variades disciplines, el detectiu aconsegueix resoldre els enigmes més desconcertants.

L'observació més atenta, la recerca acurada en els amplis coneixements previs, l'experiència i la pròpia reflexió en el procés que duu a terme; en altres paraules, l'aplicació conscient d'unes estratègies, que en un inici poden ser latents, però que, amb la pràctica reflexiva i amb una aplicació significativa d'aquestes estratègies, es transformen en ressorts automàtics davant cada nou cas, cada nou repte de comprensió; conformen una manera de treballar que, tant per al brillant anglès com per als nostres alumnes, els portarà a l'èxit o, si més no, a la millora progressiva de les seves destreses.

Sherlock Holmes combina a la perfecció els coneixements declaratius i procedurals; és a dir, i en paraules d'Anderson¹⁰ allò que sabem "informació estàtica" o declarativa- amb allò que sabem com fer "informació dinàmica" o procedural.

¹⁰ Anderson, J.R. (1983). The Architecture of Cognition; First published by Lawrence Erlbaum Associates, Inc., Publishers

CONCLUSIÓ: Aquest article s'ha centrat en el rol cabdal de les estratègies en la nostra proposta per treballar la comprensió oral: el model significatiu. Elles representen el punt de partida d'un projecte molt més ampli que hem desenvolupat. Les estratègies són un motor que reposa en tres eixos: l'avaluació significativa, que dóna sentit i coherència al procés tant per al professorat com per a l'alumnat, l'autonomia de l'alumnat, que és l'itaca que ens guia i el treball per tasques, el marc concret de treball/programació a l'aula que, al nostre entendre i a partir de la pròpia experiència, més afavoreix aquest model. Els tres eixos esmentats juntament amb eines concretes per implementar el model significatiu a l'aula són àmpliament desenvolupats en un article part del qual es presentà en el Congrés Estatal d'EOI celebrat a Pamplona el passat mes d'abril ¹¹

Per acabar proposem una presentació de les principals conseqüències sobre el treball a l'aula. Es tracta d'una descripció "en creux", per contrast, amb una pràctica més clàssica "désincarnée" de la comprensió oral.

	Model passiu	Model significatiu
Tipus d'activitats	<p>Descontextualitzades</p> <p>Imperfectibles (la resposta és correcta o incorrecta)</p> <p>Procés mental elemental (triar la resposta correcta, contestar una pregunta...)</p>	<p>Contextualitzades amb un objectiu global (vegeu concepte de tasca)</p> <p>Perfectibles (diversos nivells d'acompliment són possibles)</p> <p>Procés mental complex (planificació necessària, sinergia d'esforços, pluralitat de recursos emprats, posada en pràctica)</p>

¹¹ Girard, E i Porta de Lafuente, Maria Josep. (2013) "Un Puente entre la teoría y la praxis: cómo ayudar al alumnado a mejorar su comprensión oral y dar evidencia de su progresión." <http://8congresoeoi.blogspot.com.es/>. ISBN 978-84-695-8132-2

<p>Continguts a treballar</p>	<p>Exclusivament aspectes lingüístics amb una tria de documents limitada i amb coherència difícil de mantenir (limitada a la tipologia textual o a la temàtica)</p>	<p>Estratègies de comprensió oral i aspectes lingüístics amb una tria de documents pràcticament il·limitat (fins i tot en llengua materna i altres llengües) i amb una coherència natural (gràcies al treball de les estratègies)</p>
<p>Rol de l'alumnat</p>	<p>Passiu, poc reactiu, poc implicat</p> <p>Dependent del professorat</p> <p>Treball individual i aïllat</p>	<p>Actiu, molt reactiu i implicat en l'assoliment de l'objectiu</p> <p>Autònom</p> <p>Treball individual i en grup</p>

ANNEX

Estratègies: passos fets per l'aprenent per afavorir l'adquisició, emmagatzematge i utilització d'informació (Oxford i Crookall, 1989)

Tàctiques: concreció d'una estratègia per a la seva posterior utilització en una activitat.

ESTRATÈGIES AFECTIVES (1)	per millorar la confiança de l'alumne i promoure la seva autonomia.	
	Tàctiques	Activitats
1- Activar un pensament positiu (emocions, creences, actituds)	<ul style="list-style-type: none"> - Records positius (emocions positives associades a coneixement) - autoconvenciment (valorar positivament els resultats) - ser conscient de la progressió d'un mateix 	<ul style="list-style-type: none"> - Comentari d'un document en idioma matern per prendre consciència del funcionament de la CO - Comentari d'un document en una llengua desconeguda per tots els alumnes i prendre consciència de les estratègies emprades per extreure'n informació - Graella d'autoavaluació per valorar l'esforç de l'aprenent i la progressió respecte les avaluacions anteriors
	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar la feina pas a pas sense obsessionar -se pel resultat 	<ul style="list-style-type: none"> - Posada en ordre de les activitats d'una tasca per prioritat
	<ul style="list-style-type: none"> - concentrar-se en els elements més accessibles (imatges, gestos...) per no frustrar -se 	<ul style="list-style-type: none"> - Treball a partir d'imatges « capturades » del vídeo
2- Generar i mantenir la motivació	<ul style="list-style-type: none"> - Meditació (estat de plena consciència) 	
	<ul style="list-style-type: none"> - Crear un repte més difícil del que és necessari per posar-hi el doble d'atenció - Ser conscient de l'objectiu de l'activitat (tasca) i de la necessitat d'entendre certes informacions per poder aconseguir-lo 	<ul style="list-style-type: none"> - Explicitació dels objectius de l'activitat (tasca productiva final)
	<ul style="list-style-type: none"> - Augmentar la motivació extrínseca (interessar-se pels aspectes culturals) - Augmentar la motivació intrínseca (prestar atenció als aspectes que m'agraden : sons, paraules, música...) 	<ul style="list-style-type: none"> - Comparació o contextualització del document amb temàtiques actuals o que interessin els alumnes (aspectes de la vida quotidiana, normes socials, política...) - Identificar els elements estètics (música...) o emocionals (humor...) per formular una hipòtesi sobre el document

ANNEX

ESTRATÈGIES INTERACTIVES (2)	Col·laboració amb l'altre	
	TÀCTIQUES	ACTIVITATS
1.- Interactuar per aprendre i comunicar	- Interactuar en línia o en persona	- Ús de l'aula virtual per sociabilitzar
		- Treballar temes d'interès personal en la llengua meta (política, esports, arts...)
	- Treball amb un mentor/tutor (alumne més experimentat)	- Compartir experiències, <i>learning tips</i> ...
	- Demanar aclariment, explicació, verificació o repetició	- Treball cooperatiu (vegeu graella comprensió oral)
2.- Compartir coneixements sobre identitats i contextos socioculturals	- Explorar el significat dels rols socials, identitat, poder i els mitjans	- Reconèixer el vessant polític dels mitjans de comunicació
	- Revisar coneixements previs sobre la situació política, notícies relacionades amb el moment o el lloc	- Compartir ressenyes de notícies, coneixements de l'actualitat

ANNEX

ESTRATÈGIES COGNITIVES (3)	Establiment d'un "diàleg" entre el document i l'alumne	
	TÀCTIQUES	ACTIVITATS
1- Activar coneixements	- «Pluja d'idees»	- A partir del títol i/o d'una imatge, omplir una taula KWL (allò que sé i allò que vull saber sobre el tema) - Fer prediccions sobre el document
2- Raonar	- Deduccions (a partir de la identificació del gènere textual, deduir l'estructura i les idees del document)	- Omplir un esquema predefinit (tipus conflicte/ tipus causa-conseqüència...) amb les idees principals del document - Detecció d'errors
3- Conceptualitzar detalls	- Classificar informacions (més o menys important, fets/opinions/emocions, temes ...)	- Comparació dels apunts en petits grups i selecció dels elements utilitzables en la producció final (exposició oral, redacció de una queixa...) - Revisió de les hipòtesis i les prediccions, de les idees generals prèviament identificades - Mapa de personatges amb diferents nivells de lectura (detalls personals, relacions, personalitats...)
	- Seqüenciació cronològica	- Omplir una línia de temps amb els elements d'una narració
	- Anàlisi i descodificació (mitjançant una clau gramatical, lexical o argumental - aparellament d'elements lingüístics)	- Identificar protagonistes i « subjectes passius» i relacionar un verb d'acció amb cada cas (anàlisi d'una informació a partir de la forma passiva en francès, per ex., un reportatge de tipus meteorològic) - Aparellament d'inicis i finals de frase
	- Comparació (amb altres idiomes o cultures, amb altres usos de la mateixa paraula)	- Identificació de les salutacions típiques d'un moment clau en la vida social (escena d'enterrament) - Identificació d'una frase feta (significat figuratiu d'una paraula)
4- Conceptualitzar idees generals	- Resum, idea principal del document	- Escriure un resum sobre un document (amb una tasca final de tipus queixa, publicitari, carta d'opinió) - Formular 2 o 3 preguntes clau per esbrinar si altres grups han entès les idees principals del document - Decidir un títol per a un document del qual s'ha amagat el títol original

ANNEX

ESTRATÈGIES COMPENSATÒRIES (4)	Superar mancances utilitzant tots els elements al nostre abast	
	Tàctiques	Activitats
1- Conceptualitzar detalls	- Anàlisi i descodificació	- Aïllament i identificació de combinacions de sons de paraules que l'alumnat no aconsegueix copsar (per exemple A-A per vaca) - Relacionar uns sinònims o unes definicions amb paraules desconegudes - Identificació de paraules associades a altres de la mateixa família lèxica (amic/amistós) - Identificació de paraules a partir de "col·locacions" (paraules associades en el discurs) (estiu/calorós) - Identificació de paraules a partir de la seva funció a la frase (no pot canviar de casa)
2- Conceptualitzar idees generals	- Síntesi d'informacions de diverses fonts	- Comparar dos documents orals o oral/escrit (buscar punts en comú, diferències d'opinió...)
3- Interpretar més enllà de la informació immediata	- Prediccions (hipòtesis)	- Fer parades en el vídeo (abans de començar, després d'un primer extracte, just abans d'un final sorprenent). - tallar el so quan parla un personatge
4- Raonar	- Abduccions (classificació d'informació del document a partir d'una hipòtesi basada en »indicis «)	- Formulació d'hipòtesis sobre una « zona grisa » (extracte difícil d'entendre) a partir del context, d'una associació amb una paraula o un element del document.... - Detecció d'errors

ANNEX

ESTRATÈGIES MNEMÒNIQUES (5)	Processar el màxim nombre d'elements guardats en la memòria a curt termini	
	Tàctiques	Activitats
1- Utilitzar els sentits per entendre i recordar	- Visuals (taules temàtiques, esquema amb l'estructura del document, imatges « ancora », associar fotos i idees)	- Ordenació d'imatges en l'ordre cronològic del document
	- Auditives (sorolls de fons, identificació de frases senceres en lloc de paraules aïllades)	- Associació de sorolls/sons/música amb emocions dels personatges - Aïllament de «zones grises » (cadena de paraules que no s'entenen) transcrites en sons
	- « Haptiques »(haptic- barreja de tacte i moviment) (escriure paraules diverses vegades)	
2- Conceptualitzar idees generals	- creació d'« àncores » (referències) per a la memòria	- Seqüenciació cronològica o identificació dels temes del document.
	- Associació / combinació d'indicis (relacionar paraules o elements que apunten al mateix tema, aparellament d'elements lingüístics i/o icònics)	- Reconstrucció del sentit global d'un document « opac » a partir d'indicis, apunts o de diversos elements (icònics, de context) (document en llengua estrangera, debat sense context clar...) - Realitzar un mapa semàntic a partir de paraules copsades - Aparellament de protagonistes i discursos
3- Conceptualitzar detalls / estratègies atencionals	- Recerca activa i orientada d'indicis a partir d'idees generals o d'informació específica	- Relació d'elements copsats per l'alumne amb elements facilitats pel professor (esquema típic del tipus de document, reconèixer ítems d'un llistat, etc...) - Taula KWL

ANNEX

ESTRATÈGIES METACOGNITIVES (6)	Planificar, monitoritzar i reflexionar sobre les estratègies utilitzades.	
	TACTIQUES	ACTIVITATS
1.- Preveure trets distintius	- Preveure idees i conceptes bàsics a partir dels coneixements previs	- Pluja d'idees
2.- Monitoritzar	- Revisió in situ i automàtica de la producció - Monitoritzar elecció de les estratègies	- Autocorrecció i revisió de les hipòtesis fetes - Regulació de les estratègies utilitzades
3.- Atenció selectiva	- Focalitzar/prioritzar aspectes concrets de la tasca	- Fixar objectius concrets (entendre un dels parlants, cercar informació sobre un tret distintiu i no, el global)
4.- Planificació	- Seqüenciació de les tasques a fer - Fixar-se objectius cognitius	- Cercar un objectiu diferent a cada escolta/visionat - Fixar i paular objectius personals, diferents al de la tasca proposada en funció de la seva complexitat i de la predisposició de l'aprenent - Establir preferències quant a documents (varietat lingüística, temàtica...)
5.- Avaluació / reflexió	- Analitzar amb ulls d'aprenent allò que s'ha dut a terme - Comparar la producció pròpia amb una producció 10 - Reprendre la tasca amb objectius iguals o diferents	- Omplir graelles o preguntes de reflexió a partir de la pròpia producció o de l'altre (peer assessment) - Veure oportunitats de millora i analitzar diferències - Tornar a fer la tasca establint altres objectius o similars
6.- Organitzar/Orquestrar ús de les	- Comprensió global	- Tria conscient de les estratègies més útils per a la tasca encomanada tenint en compte les

ANNEX

estratègies	- Comprensió selectiva - Comprensió exhaustiva	característiques del document
-------------	---	-------------------------------

ANNEX

Exemple 1. Traïler de Kaboul Kitchen - Tasca final : escriure una narració amb els elements del vídeo.

<https://www.youtube.com/watch?v=kkNq37VPRHk>

- **Estratègia 1: activar el pensament positiu:**

Tàctica : Realitzar la feina pas a pas sense obsessionar -se pel resultat

Activitat : Llistat d'activitats per posar en ordre

- Formular una hipòtesi a partir del títol
- Fixar-se amb la banda sonora i deduir el gènere de la sèrie
- Identificar la seqüència cronològica del document
- Prendre apunts amb paraules copsades
- Identificar els personatges de la història
- Identificar els problemes i el conflicte principal
- Fer un mapa de personatges (funció dins de la història, personalitat i emocions associades, relacions entre ells)
- Identificar el context de les « zones grises » (trossos no intel·ligibles) i formular hipòtesi sobre el significat d'aquestes « zones grises »
- Contrastar les hipòtesis amb nova informació i revisar-les.
- Fer un esquema de construcció « narrativa » de tipus conflictiu (protagonista/antagonista/conflicte/accessori que desencadenen el conflicte)
- E

scriure la història amb els elements del tràiler

- **Estratègia 2: generar i mantenir motivació :**

Tàctica: Augmentar la motivació intrínseca (prestar atenció als aspectes que m'agraden : sons, paraules, música...)

Activitat : Decidir el gènere de la sèrie i comparar-la amb exemples coneguts

Tàctica: Augmentar la motivació extrínseca (interessar-se pels aspectes culturals)

Activitat : Contextualització amb informació sobre altres sèries franceses i debatre sobre característiques de les sèries franceses i diferències entre canals de televisió

Tàctica: Ser conscient de l'objectiu i de la necessitat d'entendre certes informacions per poder aconseguir-ho

Activitat : Explicitació del repte final amb una producció escrita final de tipus « narratiu »

Exemple 2: Debat a la cadena Fox sobre el bilingüisme

- **Estratègia 2: Compartir coneixements sobre identitats i contextos socioculturals**

Tàctica: Explorar el significat dels rols socials, identitat, poder i els mitjans

ANNEX

Activitat: Reconèixer el vessant polític dels mitjans de comunicació

- Visionat silencios del vídeo
- Pluja d'idees: temàtica, font, tipus de discurs, contingut, llenguatge icònic/corporal...
- Visionat del document (en puzzle)
- Objectiu global: a favor o en contra del tema de discussió
- Objectiu selectiu: arguments utilitzats
- Objectiu exhaustiva: vocabulari específic
- Resum detallat de l'opinió dels tertulians.

ANNEX

Exemple 3. Your wine video

Publicitat en xinès d'un producte relacionat amb el vi

<https://www.youtube.com/watch?v=zndjz6C4-Q>

- **Estratègia 1: Activar coneixements**

Tàctica : « Pluja d'idees »

Activitat : Taula KWL.

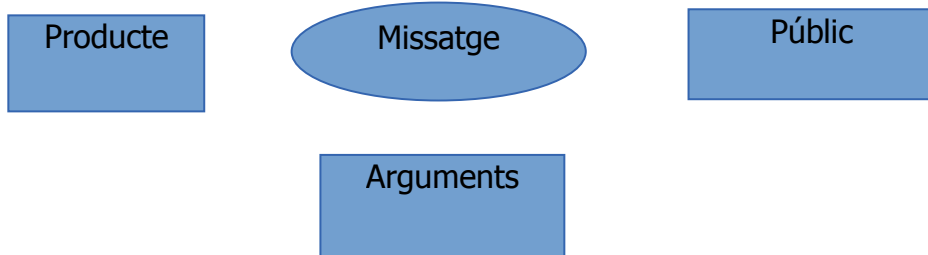
Tema : els xinesos i els mons dels vins		
Know (allò que sé) <i>Informacions sobre el context</i>	Want to know (allò que vull saber) <i>Informació que suposo que trobaré</i>	Learned (allò que he après) <i>Informació copsada del document</i>
No estan associats amb la cultura del vi (món desconegut per ells?) Tenen interès per a la cultura europea. Volen aprendre « ràpid ». Utilitzen moltes tecnologies.	Què els interessa sobre els vins? Quin èxit tenen els vins europeus, quins vins ? Tenen els seus propis vins ? Fan classes per conèixer els vins ?	

- **Estratègia 2: Raonar**

Tàctica : Deduccions (a partir de la identificació del gènere textual, deduir l'estructura i les idees del document)

Activitat : Omplir un esquema predefinit (tipus publicitari...) amb les idees principals del document

Esquema d'un document tipus « publicitat »

ANNEX

Exemple 4. The mirror has two faces

<http://www.youtube.com/watch?v=YCrM-2x99Jg>

- **Estratègia 2: Conceptualitzar idees generals**

Tàctica : Associació / combinació d'indicis

Activitat : Realitzar un mapa semàntic a partir de paraules copsades.

- Visionat en silenci per copsar: context, personatges, to de la seqüència, continguts temàtics, llenguatge corporal
- Posada en comú dels elements copsats
- Visionat amb so i ordenar temes tractats
- Pluja d'idees de termes susceptibles d'aparèixer
- Recerca de lèxic utilitzat per a cadascun dels temes
- Creació del mapa semàntic

Exemple 5. Vídeo en romanès.

http://www.youtube.com/watch?v=vGP_Gd6AVrU

- **Estratègia 2.- Monitoritzar**

Tàctica: Revisió in situ i automàtica de la producció

Activitat: Autocorrecció i revisió de les hipòtesi fetes

- Formular una hipòtesi (nova normativa de trànsit) a partir del visionat dels primers segons (fins al llistat de prohibicions) i dels coneixements previs
- Escoltar les intervencions dels policies per desestimar / reafirmar / contrastar hipòtesi (interpretació del llenguatge no verbal, policies incòmodes)
- Revisió dels indicis copsats (prohibicions del principi) a partir dels dubtes apareguts (alguna prohibició no té sentit per als conductors)
- Escoltar la intervenció del responsable polític per copsar la paraula que permet formular una nova hipòtesi (prohibicions per als agents de policia)

Exemple 6: Mix activity

<http://www.ello.org>

- **Estratègia 3: Atenció selectiva:**

Tàctica : Focalitzar/prioritzar aspectes concrets de la tasca

Activitat : Fixar objectius concrets (entendre un dels parlants, cercar informació sobre un tret distintiu i no el global)

- Preveure continguts a partir de la pregunta que els parlants responen

ANNEX

- Comprensió en puzle (diversos parlants)
- Escoltar amb l'objectiu d'identificar el parlant més accessible
- Copsar sentit global de la resposta i comparar amb d'altres alumnes
- Focalitzar atenció en d'altres parlants menys accessibles i reconstruir l'activitat
- Identificar expressions pertinents al tema tractat
- Respondre ells mateixos a la pregunta proposada